

KLAGANDE

Gemensamma nämnden för social myndighetsutövning i Mora, Orsa och Älvdalens kommuner
792 80 Mora

MOTPART

[REDACTED]

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Faluns dom den 2 februari 2016 i mål nr 4419-15, se bilaga A

SAKEN

Kontaktperson enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Med ändring av förvaltningsrättens dom bifaller kammarrätten överklagandet och fastställer Gemensamma nämnden för social myndighetutövning i Mora, Orsa och Älvdalens kommuners beslut den 13 oktober 2015.

YRKANDEN M.M.

Gemensamma nämnden för social myndighetsutövning i Mora, Orsa och Älvdalens kommuner (nämnden) yrkar att kammarrätten fastställer nämndens beslut från den 13 oktober 2015. Till stöd för sin talan anför nämnden bl.a. följande. Grunden för att beviljas biträde av kontaktperson är att förebygga eller bryta isolering. ██████████ bor i en egen lägenhet i en servicebostad/bostad med särskild service för vuxna enligt LSS. I insatsen bostad med särskilt service för vuxna ingår omvårdnad, fritidsaktiviteter och kulturella aktiviteter. Längtan (som är ██████████ boende) samverkar också med annan gruppboendestad när det gäller fritidsaktiviteter. Det finns även en kommunal fritidsgrupp som anordnar aktiviteter. Längtan har ett gediget fritidsutbud och de anordnar regelbundet olika aktiviteter utifrån de boendes önskemål och behov. De har besökt Rättviks marknad, varit ute och fiskat flera gånger, de åker och tittar på hockeymatcher i grannkommunen och har även varit på musikevenemang. ██████████ är på inget vis isolerad i lagens mening. Han saknar visserligen kontakt med anhöriga och regelbundet umgänge med vänner utanför boendet men får det stödet av personalen på boendet samt att det finns andra möjligheter till social samvaro. Nämnden anser att ██████████ genom redan beviljad insats enligt LSS tillförsäkras goda levnadsvillkor.

██████████ har i yttrande uppgett att han deltar i många aktiviteter som serviceboendet anordnar men att de då alltid är i grupp. Han har under flera år haft kontaktperson och det är viktigt för honom att få göra saker ute i samhället med en person som han känner sig trygg med. När de är ute tillsammans har han större möjligheter att träffa andra människor och det tycker han är roligt. Vad gäller fritidsgruppen är han inte med i den då gruppen är väldigt stor och det inte är roligt när andra människor stirrar på honom. Han har ingen kontakt med släkt och hans föräldrar är döda. Han har ingen utanför boendet mer än sin kontaktperson. Kontaktpersonen är

väldigt viktig för honom och han kan inte förstå hur man kan vilja ta bort denna insats. Det konstiga är att han har vänner som bor som han som får ha sina kontaktpersoner kvar.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Aktuella lagrum och förarbeten framgår av förvaltningsrättens dom.

Fråga i målet är om [REDACTED] behöver en kontaktperson för att vara tillförsäkrad goda levnadsvillkor.

Avsikten med en kontaktperson är framförallt att tillgodose behovet av en medmänniska när anhörigkontakt saknas eller behöver kompletteras. En kontaktperson har bl.a. till uppgift att bryta den enskildes isolering genom samvaro och fritidsverksamhet. [REDACTED] är beviljad särskilt boende i form av en gruppbostad och han går i skolan tre gånger i veckan samt deltar i flera fritidsaktiviteter. Det framgår också att han tillbringar mycket tid i boendets gemensamhetslokaler. Med beaktande av dessa omständigheter finner kammarrätten inte att [REDACTED] till följd av sitt funktionshinder drabbats av en social isolering som motiverar att han ska beviljas insatsen kontaktperson. Nämndens överklagande ska därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Gunnar Moberg
kammarrättsråd
ordförande

Anders Lind
kammarrättsråd
referent

Janini Edvinsson
adjungerad ledamot

Marie Strömquist Dale
föredragande jurist

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
Föredraganden
Robert Blad

DOM
2016-02-02
Meddelad i
Falun

Mål nr
4419-15

KLAGANDE

██████████ ██████████
████████████████████
██████████

MOTPART

Gemensamma nämnden för social myndighetsutövning i Mora, Orsa och Älvdalens kommuner
792 80 Mora

ÖVERKLAGAT BESLUT

Gemensamma nämnden för social myndighetsutövning i Mora, Orsa och Älvdalens kommuners beslut 2015-10-13

SAKEN

Kontaktperson enligt 9 § 4 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ██████████ överklagande och förklarar att han är berättigad insatsen biträde av kontaktperson.

Förvaltningsrätten överlämnar målet till Gemensamma nämnden för social myndighetsutövning i Mora, Orsa och Älvdalens kommuner och det ankommer på nämnden att tillsammans med ██████████ närmare utforma omfattningen av insatsen.

Dok.Id 156317

Postadress
Box 45
S-791 21 Falun

Besöksadress
Kullen 4

Telefon
023-383 00 00
E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se
www.forvaltningsrattenifalun.domstol.se

Telefax
023-383 00 80

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:00

BAKGRUND

Gemensamma nämnden för social myndighetsutövning i Mora, Orsa och Älvdalens kommuner (nämnden) beslutade den 8 oktober 2012 att avslå [REDACTED] ansökan om kontaktperson enligt 9 § 4 LSS. Som motivering angavs bl. a. att hans behov tillgodoses på annat sätt genom boende i en servicebostad, gemenskap i skolan och Knuten, aktiviteter i boendet både i grupp och på egen hand.

YRKANDE M.M.

[REDACTED] yrkar att han ska beviljas kontaktperson. Han anför sammanfattningsvis följande. Han behöver kontaktperson för att få social träning, komma ut på aktiviteter och få sociala kontakter utan att andra servicetagare på boendet måste vara med. Kontaktperson skulle ge glädje och minska hans oro. I beslutet finns uppgift om att han har dagverksamhet Knuten två timmar per dag, men det har han inte beslut på och han har heller inte varit där. Det finns även felaktig uppgift om att han har vänner som han umgås med. Han har inga vänner att umgås med och har ingen kontakt med sina släktingar. Han saknar nätverk och ensamheten är ett stort problem som skapar oro. Han har svårt att ta sig ut själv och klarar t.ex. inte att åka buss. Kontaktperson gör att han kommer ut mer, även utanför kommunens gränser, genom att bl.a. få åka med i bil till Mora. Serviceboendet är bemannat 16.00 – 11.00 och hela dagarna under helgerna. På natten kl. 22.00 – 07.00 finns det sovande personal som har jour. Det finns nio personer knutna till boendet och det finns mycket små möjligheter att få göra egna aktiviteter ensam med personalen. Den enda aktivitet han har under veckan är några timmar i skolan, där hans uppgift är att ta hand om sin ekonomi. I Socialstyrelsens publikation ”Bostad med särskild service för vuxna enligt LSS”, sidan 48, anges att personligt stöd är viktigt för att kunna ta del av aktiviteter och i vissa fall kan det vara nödvändigt för vissa brukare att få kompletterande stöd som t.ex. ledsagare eller i undantagsfall personlig assistent.

Nämnden anser att överklagandet ska avslås och anför sammanfattningsvis följande till stöd för sin inställning. I överklagandet uppger [REDACTED] att han inte har några vänner att umgås med, dock har han vid hembesök uppgett att han har ett sporadiskt umgänge. Felaktigt har också nämnts i utredningen att han besöker dagverksamheten Knuten, vilket alltså inte är fallet. Han tillbringar mycket tid i Långtans gemensamhetslokal och deltar flitigt i de aktiviteter som anordnas av boendets personal. Det ligger inte i en kontaktpersons uppdrag att arbeta med social träning eller det som skapar oro hos [REDACTED]. Han bor i en bostad med särskild service som är bemannad en stor del av dygnet och det som just nämnts ligger mer i boendepersonalens uppdrag. Den tid som boendet inte är bemannat skulle han kunna vara i någon form av sysselsättning inom ramen för daglig verksamhet, vilket också kan ses som en social träning. Brist på resurser i boendet är inte skäl att han ska ha en kontaktperson. Serviceboendet där han bor samverkar med en gruppbostad och fritidsgruppen i Orsa, när det gäller behoven av aktiviteter, vilket torde öka möjligheterna även till individuella aktiviteter.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Bestämmelser m.m.

Enligt 7 § LSS har personer som omfattas av lagen rätt till insatser i form av särskilt stöd och särskild service om de behöver sådan hjälp i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt. Den enskilde ska genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor. Insatserna ska vara varaktiga och samordnade. De ska anpassas till mottagarens individuella behov samt utformas så att de är lättillgängliga för de personer som behöver dem och stärker deras förmåga att leva ett självständigt liv.

Biträde av kontaktperson är enligt 9 § 4 LSS en av insatserna för särskilt stöd och särskild service. I förarbetena uttalas att avsikten med insatsen främst är att tillgodose behovet av en medmänniska när anhörigkontakt saknas eller behöver kompletteras. Kontaktpersonen bör vara en person som

ställer sig till förfogande som medmänniska för en person med funktionshinder som behöver hjälp med att komma i kontakt med andra människor och för att komma ut i samhället (prop. 1992/93:159 s. 77).

För en person som beviljats insatsen bostad med särskilt stöd och särskild service enligt LSS bör behovet av fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter normalt och i första hand tillgodoses inom ramen för gruppboendet. Den omständigheten att [REDACTED] är beviljad gruppboende utesluter emellertid inte att han kan ha rätt till andra insatser enligt LSS om det behövs för att han ska uppnå goda levnadsvillkor (jfr RÅ 1995 ref. 47).

Utredning

Av nämndens utredning framgår bl. a. att [REDACTED] har funktionshinder som gör att han omfattas av personkretsen enligt 1 § 1 LSS. [REDACTED] bor sedan den 1 maj 2015 i servicebostad enligt LSS. I insatsen ingår omvårdnad, fritidsaktiviteter och kulturella aktiviteter. Han är också beviljad biträde av kontaktperson till och med den 31 januari 2016, vilken han träffar han en dag per vecka och det fungerar bra. Konsekvensen av [REDACTED] funktionsnedsättning är att han har begränsad social förmåga. Han är ensamstående och har inte någon regelbunden kontakt med sina syskon. Han uppger att han har någon kompis som han träffar sporadiskt. Han tillbringar tre dagar i veckan i skolan. Han beskriver själv konsekvenserna av sitt tillstånd som att han ibland drabbas av panikångest och att han är rädd för olika saker, som t.ex. tandläkaren. Han äter i stort sett middag varje dag med tillsammans med andra på boendet och brukar vara med personalen och iordningställa måltiderna. Han tillbringar mycket tid i Långtans gemensamhetslokal och deltar flitigt i de aktiviteter som anordnas av boendets personal. På sommaren har de varit i Rättvik på Lasse Stefans, till Nusnäs på Lars-Kristers, varit och fiskat ett flertal gånger och de har planerat bl. a. att åka till Mora och titta på ishockey.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten anser att utredningen visar att [REDACTED] har begränsad social förmåga, att han saknar anhörigkontakter och bortsett från sporadiska kontakter inte umgås med vänner. I övrigt är hans möjligheter till umgänge begränsade till personal och grannar på boendet. Förvaltningsrätten anser att även om [REDACTED] bor i servicebostad ger utredningen inte stöd för att hans behov av samvaro rent faktiskt blir tillgodosedda. Utifrån en individuell bedömning av [REDACTED] situation och hans samlade behov, anser förvaltningsrätten att han har rätt till en kontaktperson i skälig utsträckning för att tillförsäkra honom goda levnadsvillkor, underlätta för honom att knyta sociala kontakter, minska hans isolering och för att han ska ges möjlighet att komma ut i samhället. Överklagandet ska därför bifallas. Det ankommer på nämnden att tillsammans med [REDACTED] närmare utforma omfattningen av insatsen, varför förvaltningsrätten överlämnar målet till nämnden för fortsatt handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C).

Sven Ångquist
tf. rådman

I avgörandet har även nämndemännen Anna Granlund, Christer Iversen och Stig Persson deltagit.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.